

TAIn koulutalojen vaiheita Turussa

Aninkaistenkadun koulutalo

Suunnittelu alkaa 1938

- 1938 kaupunginvaltuusto päätti varata Parkinmäen alueen ammattikoulujen oman koulutalon rakentamista varten
- toinen maailmansota viivästytti rakennushanketta, ja ammattikoulujen toiminta jatkui vuoteen 1950 asti Nummen, Raunistulan ja Topeliuksen kansakouluista vuokratuissa tiloissa

1941 Turun kaupungin ammattioppilaitos Nummen koulun tiloissa

- tyttöjen ammattikoulu
- poikain ammattikoulu
- yleinen ammattikoulu

1944 Turun kaupungin ammattioppilaitos

- valmistava tyttöjen ammattikoulu
- valmistava poikain ammattikoulu
- yleinen ammattikoulu

1950 opetus siirtyi Göteborgin koulutaloon

- koulutalo valmistui Göteborgin ja Turun välisen kummikuntaliikkeen yhteistyön ansiosta. Göteborgista saatiin mm. koneita, työvälineitä ja kalustoa, joten uusi koulutalo nimettiin Göteborgin koulutaloksi
- koulutalo oli ensimmäinen suuri rakennushanke Turussa sodan jälkeen, minkä ansiosta ammattiopetus sai runsaasti paikallista julkisuutta
- koulu toimi edelleen ns. valmistavana eli lähinnä työelämään ohjaavana
- ravintolakeittiö sai koulun tiloihin yleisöravintolan
- 1954 ensimmäiset pojat Tyttöjen ammattikoulun talouskoululinjalle
- 1961 ravintola-alan peruslinja
- 1986 ravitsemis- ja hotellipalvelujen peruslinjan yleisjaksot

Koulutalon aula ja opetusravintola Aninkainen henkivät vahvasti 1950-luvun tunnelmaa. Ravintola Aninkaisten miljöö näyttää lähes samalta kuin viisikymmentä vuotta sitten. Ravintolan huonekalut, karmituolit ja pöydät, saatiin lahjoituksena Ruotsista. Valaisimet ovat Paavo Tynellin käsialaa.

Viljo Mäkisen Hitsuajat-patsas hankittiin Aninkaisten ammattikoulun rinteesen vuosina 1967-68, jolloin teknillinen ammattioppilaitos sijaitsi samassa rakennuksessa.

1960 Turun kaupungin ammattioppilaitokset

- 1960 - 1989 Turun teknillinen ammattikoulu
- Turun ompelu- ja talousammattikoulu
- vuonna 1964 kaikki ompelu- ja talousammattikoulun opintolinjat keskitettiin Göteborgin koulutaloon Aninkaisten ammattikouluun kauppakoulun muutettua sieltä pois

1987 Turun Aninkaisten ammattioppilaitos

- Peltolaan valmistuneiden uusien tilojen myötä Göteborgin koulutalo päätettiin jättää kokonaisuudessaan Turun ompelu- ja talousammattikoululle
- Turun ompelu- ja talousammattikoulun nimi muuttuu Aninkaisten ammattioppilaitokseksi

1995 - 98 Turun Ammatti-instituutti

- Aninkaisten ammattioppilaitos
- Hotelli- ja ravintolaoppilaitos
- Kotitalousoppilaitos

Juhannuskukkulan koulutalo

1941 Turun kaupungin ammattioppilaitos Nummen koulun tiloissa

- tyttöjen ammattikoulu
- poikain ammattikoulu
- yleinen ammattikoulu

1944 Turun kaupungin ammattioppilaitos

- valmistava tyttöjen ammattikoulu
- valmistava poikain ammattikoulu
- yleinen ammattikoulu

1950 Göteborgin ammattikoulu Parkinmäelle

- poikien opintolinjat lisääntyivät aiemmasta kahdesta yhteentoista
- talous-, liinavaate- ja pukuompeluosastot säilyivät tyttöjen opetusaloina

Vuonna 1950 valmistunut Göteborgin koulutalo osoittautui heti alkuun aivan liian pieneksi, sillä kouluun pyrkineistä pojista voitiin ottaa oppilaiksi vain 56 % ja tytöistä 67 %. Sen lisäksi eräitä hyvin perusteltuja osastoja oli jouduttu karsimaan. Hakijoiden määrä kasvoi koko ajan voimakkaasti, joten kaupunginvaltuusto päätti 4.5.1956 laajentaa ammattikoulua Juhannuskukkulalle rakennettavan uuden vesisäiliön alle.

1955 - 58 uuden koulutalon suunnittelu oli jatkuvasti esillä

Uuden vesisäiliön rakentamisen tarve oli ensimmäistä kertaa esillä vuonna 1952 teknillisten laitosten lautakunnassa, jonka ehdotuksesta kaupunginhallitus päätti varata sopivan alueen Juhannuskukkulalta uutta vesilinnaa varten. Vesilinnan alle tuli jäämään huomattavan suuri tila, joka haluttiin käyttää hyväksi.

Rakennuksen sijainnin takia tilat eivät sopineet varastoiksi, autotalleiksi tai toimistoiksi. Samaan aikaan ammattiopetus tarvitsi lisätiloja. Sopivan tontin löytäminen muualta olisi todennäköisesti ollut vaikeaa, ja Juhannuskukkulalla koulun laajentaminen olisi myöhemmin mahdollista. Siten oli taloudellista yhdistää molemmat hankkeet. Näin siis vesilinnaa ei rakennettu koulutalon yläpuolelle vaan koulutalo rakennettiin vesilinnan alle.

Juhannuskukkulan ammattikoulurakennuksen ja vesisäiliön rakentaminen aloitettiin vuonna 1956. Säiliö otettiin käyttöön vuoden 1959 lopulla (kaksi 4500 kuution säiliötä). Jykevä Juhannuskukkulan vesilinna ja koulutalo on arkkitehti Olof Holmbergin suunnittelema. Rakennus näkyy kauas Turun siluettissa, sijaitseehan se yhdellä Turun seitsemästä kukkulasta.

1958 Juhannuskukkulan koulutalo

- valtaosa tiloista tuli teknillisen ammattikoulun käyttöön, mutta myös ompelu- ja talousammattikoululle varattiin tilat
- rakennusosasto, metallityöosaston putkityölinja, auto-osasto, metallityö- ja sähköosasto sekä uutena kemian osasto
- teollisuusompelu- ja modistilinja sekä yksi pukuompeluluokka

1960 Turun kaupungin ammattioppilaitokset

- 1960–1989 Turun teknillinen ammattikoulu
- Turun ompelu- ja talousammattikoulu
- vuonna 1964 kaikki ompelu- ja talousammattikoulun opintolinjat siirrettiin Göteborgin koulutaloon Aninkaisiin kaupunkikoulun muutettua sieltä pois

1989 Turun teknillinen ammattioppilaitos

- Turun teknillinen ammattikoulu muuttaa nimeään

Peltolan koulutalo

1941 Turun kaupungin ammattioppilaitos

- Nummen koulun tiloissa
- tyttöjen ammattikoulu
- poikain ammattikoulu
- yleinen ammattikoulu

1944 Turun kaupungin ammattioppilaitos

- valmistava tyttöjen ammattikoulu
- valmistava poikain ammattikoulu
- yleinen ammattikoulu

1950 Göteborgin ammattikoulu Parkinmäelle

- poikien opintolinjat lisääntyivät aiemmasta kahdesta yhteentoista
- talous-, liinavaate- ja pukuompeluosastot säilyivät tyttöjen opetusaloina

1960 Turun kaupungin ammattioppilaitokset

- Turun teknillinen ammattikoulu
- Turun ompelu- ja talousammattikoulu

1984 Peltolan rakennustyöt alkoivat

- 1985 syksyllä C-rakennus otettiin osittain käyttöön
- puutyöosasto aloitti uudessa koulutalossa
- osa rakennustyöosastosta pääsi uusiin tiloihin

Peltolan koulutalo valmistui vaiheittain vuosina 1985 - 86

- rakennus oli valmistuessaan Turun suurin koulurakennus (18 000 m², 656 oppilasta) ja maamme ammattikouluistakin suurimpia
- mm. tasavallan presidentti ja rouva Koivisto kävivät tutustumassa taloon 24.7.1986. Koulun vihkiäisiä vietettiin 8.5.1987
- Peltolaan valmistuneiden uusien tilojen myötä Aninkaisten koulutalo päätettiin jättää kokonaisuudessaan ompelu- ja talousammattikoululle
- Koulutalon pihalla on vuonna 1997 valmistunut Tiedon pyramidi - taideteos, joka on taitelijä Kimmo Ojaniemen suunnittelema. Teos valmistui koulutalon 10-vuotisjuhlan kunniaksi.

1989 - 1998 Turun teknillinen ammattioppilaitos

- 1989 Turun teknillinen ammattikoulu muuttaa nimeään
- 1993 Turun teknillisen ammattikoulun, Turun Aninkaisten ammattioppilaitoksen, Turun kauppaoppilaitoksen, Turun hotelli- ja ravintolaoppilaitoksen, Turun Kotitalousoppilaitoksen, Turun työväenopiston ja Turun taiteen ja viestinnän oppilaitoksen johtokunnat lakkautettiin ja oppilaitokset siirrettiin ammattiopetuslautakunnan alaisuuteen

Kellonsoittajankadun koulutalo

165 vuotta kaupallista koulutusta Turussa

- Suomen ja Turun ensimmäinen kaupan alan koulutus alkoi vuonna 1839 ruotsinkielisessä Handelsskolan i Åbo -oppilaitoksessa
- koulusta tuli kaksikielinen vuonna 1905, jolloin nimeksi tuli Turun kauppaopisto - Handelsinstitutet i Åbo

1886 Kauppaopisto sai ensimmäisen oman tilan

- osoite Eerikinkatu 22

1908 uusi rakennus Aurakadulle

Turun kaupungin kauppakoulu 1919

- kansakoulupohjainen koulu
- opetus suomenkielistä
- kauppakoulu toimi useissa eri osoitteissa, vuosina 1921 - 1950 osoitteena oli Linnankatu 2
- Turussa toimi kaksi kauppaoppilaitosta rinnakkain yli kuuden vuosikymmenen ajan

1950 Göteborgin koulutalo valmistui

- kauppakoulu sijoitettiin koulutalon ylimpään kerrokseen

1963 uudet tilat kauppakoululle

- opetus siirtyi työväenopiston yhteyteen Kaskenkadun ja Mustainveljestenkujan kulmaan

Uusi koulurakennus Kellonsoittajankadulle 1968

- Kellonsoittajankadun koulutalon paikalla sijaitsi vuonna 1922 rakennettu Kerttulin sivupaloasema
- paloaseman purku aiheutti ympäristön asukkaissa vastustusta
- vuonna 1968 valmistuneen koulurakennuksen suunnitteli Arkkitehtitoimisto Lucander & Vahtera

1983 Turun Kauppaoppilaitos - Handelsläroverket i Åbo

- Turun Kauppaopisto ja Turun kaupungin kauppakoulu yhdistettiin hallinnollisesti
- toiminta jatkui kahdessa eri osoitteessa; Kellonsoittajankadun yksikössä ja Mustainveljestenkujan yksikössä

1994 kauppaopetuksen keskiaste keskitetään Kellonsoittajankadulle

Lemminkäisenkadun koulutalo

1941 Turun kaupungin ammattioppilaitos

- Nummen koulun tiloissa
- tyttöjen ammattikoulu, opetuksesta 1/3 kotitalousopetusta
- poikain ammattikoulu
- yleinen ammattikoulu

1944 Turun kaupungin ammattioppilaitos

- valmistava tyttöjen ammattikoulu
- valmistava poikain ammattikoulu
- yleinen ammattikoulu

1960 Turun kaupungin ammattioppilaitokset

- Turun teknillinen ammattikoulu
- Turun ompelu- ja talousammattikoulu

1950 opetus siirtyi Göteborgin koulutaloon

- ravintolakeittiö sai koulun tiloihin yleisöravintolan
- 1954 ensimmäiset pojat Tyttöjen ammattikoulun talouskoululinjalle
- 1961 ravintola-alan peruslinja
- 1986 ravitsemis- ja hotellipalvelujen peruslinjan yleisjaksot

1982 - 1986 Turun Hotelli- ja ravintolakoulu

- Ylioppilaskylän koulutalo Inspehtoorinkadulla Aurora-ravintolakiinteistössä
- opetusravintola Pehtoori

1987 Turun Aninkaisten ammattioppilaitos

- Turun ompelu- ja talousammattikoulun nimi muuttui keskiasteen uudistuksen myötä
- 1987 kaksivuotinen ravintolakokin erikoistumisjakso
- ensimmäinen vuosi Turun Aninkaisten ammattioppilaitoksessa ja toinen Turun hotelli- ja ravintolakoulussa Ylioppilaskylässä
- Aninkaisissa tapahtuva opetus oli pääasiassa ammattiin valmistavaa perusopetusta, jatko-opinnot suoritettiin joko työelämässä tai Turun Hotelli- ja ravintolakoulussa

1986 - 1995 Turun hotelli- ja ravintolaoppilaitos

1989 opetus siirtyy uusiin tiloihin DataCityyn

- Lemminkäisenkatu DataCity
- opetusravintola Alabama

1995 - 1998 Turun Ammatti-instituutti

- Aninkaisten ammattioppilaitos
- Hotelli- ja ravintolaoppilaitos
- Kotitalousoppilaitos

Tommiilankadun koulutalo

1928 Turun Marttayhdistyksen Talouskoulu

- koulu toimi Humalistonkadun ja Puutarhakadun kulmassa sijaitsevassa ns. Maalaistentalossa
- 1930 Turun Yhdistyneet talouskoulut
- 1934 Turun Marttayhdistyksen talouskoulu
- 1956 koulu muutti rohdoskauppias Sperrhaken perikunnalta ostettuun taloon Rauhankadun alkupäässä (nykyinen Park Hotel)

1983 opetus alkoi uusissa tiloissa Tommiilankadulla

1986 koulun nimi muuttui Turun Kotitalousoppilaitokseksi

- koulusta tuli opistotasoinen oppilaitos

1.1.1991 alkaen oppilaitoksen omistaja ja ylläpitäjä Turun kaupunki

1994 Turun Ammatti-instituutti

- puhdistus- ja kotitalousalan koulutusyksikkö
- Ammatti-instituutin muodostivat Aninkaisten ammattioppilaitos, hotelli- ja ravintolaoppilaitos ja kotitalousoppilaitos

Marraskuu 2008

- Talouskoulu juhlii 80-vuotismarkkipäiväänsä

Uudenmaantien koulutalo

Sairaanhoitajattarien koulutus Turun läänin-lasaretissa alkoi 1893

- kurssija järjestettiin sekä suomen- että ruotsinkielisinä
- ensimmäisellä kurssilla oli 6 oppilasta
- 1930 Turun sairaanhoitajatarkoulu lääninsairaalan yhteyteen
- taloudellisesti sairaalasta riippumaton
- oppilaat asuivat lääninsairaalan ullakolla
- opetus tapahtui sairaalan tiloissa

1931 Kiinamyllymäen sairaala-alueelle uusi oppilaitosrakennus

- oppilaitoksessa oli 100-paikkainen oppilaskoti

1963 Turussa alkoi tilapäisinä kurssina apuhoitajakoulutus

- 1971 liitettiin Turun sairaanhoito-oppilaitokseen
- muodostui sairaanhoito-oppilaitoksen apuhoitajajaosto

1972 Turun sairaanhoito-oppilaitoksen toimintaa selkeytettiin

- oppilaitokseen yhdistettiin itsenäisinä toimineet Turun apuhoitaja-, laboratoriohoitaja-, mielisairaanhoitaja- ja röntgenhoitajakurssit

1980 Turun sairaanhoito-oppilaitos muutti uusiin tiloihin Petreliukseen

- opiskelijoita oli noin 900

1988 Turun terveydenhuolto-oppilaitos

- nimi muuttui helmikuussa 1988
- oppilaitokselle valmistui lisärakennus vuonna 1990
- kiinteistössä oli tuolloin noin 1700 opiskelijaa
- oppilaitos kunnallistettiin vuonna 1994

Elokuu 1997

- opetus jakautui amk:iin ja toiselle asteelle ammattikorkeakoulun vakinaistumisen yhteydessä

Aikuiskoulutus

Keskitettyä ja suunnitelmallista aikuiskoulutusta ei ollut ennen 1970-lukua. Turussa järjestettiin yleisessä ammattikoulussa lukuisia eri alojen kursseja, joista osa oli tarkoitettu aikuisille. Osa opetuksesta oli yleistä tietopuolista opetusta niille, joilta oppivelvollisuuskoulutus puuttui.

1940-luku ja sodanjälkeinen aika

- sodan aikana järjestettiin sotaleskille ammattiin johtavaa koulutusta lähinnä ompelu- ja kotitalousaloilla
- sotakorvausteollisuus ja muukin teollisuus tarvitsi runsaasti työvoimaa - kursseja järjestettiin räätälöitynä työnantajien kanssa sovittujen ja opetus tapahtui Yleisen ammattikoulun eri tiloissa

1960 - 1989 Turun teknillinen ammattikoulu

- jakson alussa teollisuuden edelleen kasvaessa erilaisten kurssien määrä lisääntyi
- kurssit olivat enimmäkseen iltakoulutuksia ja kestivät muutaman kuukauden
- erilaisten metalli- ja autoalojen kurssien lisäksi mukaan tuli myös teollisuusompelijan, laborantin, modistin, puhelinasentajan, kotiaivustajan, laitosapulaisen ja monen muun alan kurssit ja koulutukset
- iltakurssitoiminta väheni 1970-luvulle tultaessa
- 1980-luvun puolivälissä ammatillisiin oppilaitoksiin suunniteltiin aikuiskoulutusosastoja

1987 Turun teknillisen ammattikoulun aikuiskoulutusosasto

- Juhannuskukulalla oli kaksi ATK-luokkaa aikuiskoulutuksen käytössä ja lisäksi linja-autonkuljettajan koulutusta
- Itärannan kiinteistössä oli yksi ATK-luokka
- toiminta oli varsin pienimuotoista, opettajat tekivät aikuiskoulutuksen tehtäviä muun toimensa ohella
- muissa Turun ammattioppilaitoksissa oli omaa aikuiskoulutusta

1993 Teknillisen ammattioppilaitoksen aikuiskoulutus Pitkämäkeen

- myöhemmin aikuiskoulutuksen päätoimipiste

1995 Turun Ammatti-insituutti

- aikuiskoulutuksen volyymi kasvoi 1990-luvulla huomattavasti

- toimipisteet Lemminkäinen, Aninkainen, Tommila, Uudenmaantie ja Kelsonsoittajankatu
- toiminta taloissa jatkuu edelleen
- 1997 syksyllä eri ammattioppilaitosten johto yhteiseen johtoryhmään

1998 Turun ammatti-insituutti - Åbo yrkesinstitut

- aikuiskoulutusyksikkö sai ensimmäisen aikuiskoulutusjohtajan
- 2000-luvun alkupuolella omaksi opetuksen tulosalueeksi

TAI aikuiskoulutus on Varsinais-Suomen laaja-alaisin aikuiskouluttaja. Aikuiskoulutuksessa opiskelee vuosittain yli 6000 opiskelijaa. Aikuiskoulutuksessa voi opiskella yli 70 tutkintoon. Sen lisäksi aikuiskoulutus tarjoaa runsaasti muuta täydennyskoulutusta.

Turun oppisopimustoimisto

Ensimmäinen varsinainen oppisopimuslaki 1923

Oppisopimuslailla pyrittiin elvyttämään vanhaa järjestelmää luomalla pakollinen oppisopimustoiminta käsityö- ja tehdasliikkeisiin sekä muihin teollisiin ammatteihin. Vuonna 1924 Turussa perustettiin oppisopimuksen järjestämistä varten Turun Ammattioppilaslautakunta.

Oppisopimuskoulutus merkittävässä asemassa 1940-luvulle asti

Teollistumisen myötä ammattikoulujen määrä kasvoi, ja oppisopimuskoulutuksen tehtäväksi jäi varsinaisen ammatillisen koulutuksen jättämien aukkojen paikkaaminen. Vuonna 1952 laadittiin ensimmäisiä ammattikohdaisia oppiohjelmiä.

Uusi oppisopimuslaki 1967

Vuoden 1923 oppisopimuslaki oli suurten muutosten edessä, koska lain pahin heikkous oli oppisopimusten pakollisuus. Uudessa oppisopimuslaissa 1967 oppisopimuksen pakollisuus poistui ja oppisopimus määriteltiin työnantajan ja opiskelijan väliseksi työsopimukseksi.

Lain myötä myös työnantajat alkoivat saada koulutuskorvausta samalla kun heidät veloitettiin huolehtimaan koulutettavan osallistumisesta myös tietopuoliseen opetukseen.

Oppisopimuksen vaihtelevat vuodet

Oppisopimus lisääntyi voimakkaasti 1970-luvun puolivälin jälkeen. Kasvua selittää nuorten työllistämistuki, jota alettiin maksaa vuonna 1977. 1980-luvulla oppisopimuksen suosio koulutusmuotona jälleen laski.

1990-luvulla oppisopimus uuden kasvun edessä

Oppisopimuskoulutuksesta on jälleen 1990-luvulla alettu puhua varteenotettavana koulutusmuotona. Oppisopimuslakia ajanmukaistettiin vastaamaan yhteiskunnan ja työelämän tarpeita. Lakiuudistus 1993 mahdollisti myös ammatillisen lisäkoulutuksen lisäten oppisopimuksen käyttöä huomattavasti.

Oppisopimusta hallinnoi oma lautakunta

- Turun Ammattioppilaslautakunta 1924 - 1998
- toimisto sijaitsi Uudenmaankatu 16:ssa

Toimipisteet vuodesta 1990

- Itäranta, Laivurinkatu
- Pitkämäki, Pitkämäenkatu 6
- Yliopistonkatu 37 B, ullakkokerros
- kesästä 2002 Aurakatu 12 a

Turun ammatti-instituutti - Åbo yrkesinstitut 1.8.1998

1998 vanha lautakunta lopetettiin ja oppisopimus liitettiin osaksi Turun ammattiopetuslautakunnan hallinnoimaa Turun ammatti-instituuttia

Ammatillisen koulutuksen vaiheita Turussa

Ammattiopetuksen hallintokunta 1993

Turun teknillisen ammattioppilaitoksen, Turun Aninkaisten ammattioppilaitoksen, Turun kauppaoppilaitoksen, Turun hotelli- ja ravintolaoppilaitoksen, Turun Kotitalousoppilaitoksen, Turun työväenopiston ja Turun taiteen ja viestinnän oppilaitoksen johtokunnat lakkautettiin ja oppilaitokset siirrettiin ammattiopetuslautakunnan alaisuuteen vuonna 1993. Yhteistä toimintaa aloitettiin yhteisen nimen "Turun kaupungin ammatilliset oppilaitokset" alla.

Turun ammatti-instituutti - Åbo yrkesinstitut 1.8.1998

Turun ammatti-instituutti perustettiin elokuussa 1998. Turun ammatti-instituutin muodostivat oppilaitokset, jotka tunnettiin nimillä Turun Ammatinstituutti, Turun kauppaoppilaitos - Handelsläroverket i Åbo, Turun teknillinen ammattioppilaitos ja Turun terveydenhuolto-oppilaitos. Suomenkielinen työväenopisto siirtyi ammattiopetuslautakunnan alaisuudesta opetuslautakunnan alaisuuteen.

LÄHTEET

Hurmerinta Ilari, Kairisto Lahja, Nikander Saara

Turun ammattioppilaitokset 50 vuotta. 1992.

Santonen Pirjo

Kauppaopetuksen uranuurtaja Suomessa. 2000.